

Intentieverklaring planvormingsfase vertragen bodemdaling

Project Peilen op de toekomst

Versie 4.0, status: definitief, dd. 09 november 2022

Overwegende dat:

1. de veenbodems in de Vlietpolder, Blauwe polder en Waterloospolder rond de Kagerplassen oxideren en dalen met 3 tot 5 mm per jaar. Bodemdaling door veenoxidatie zorgt voor uitstoot van CO₂-emissie;
2. het Hoogheemraadschap van Rijnland in 2021 een verkenning 'peilen op de toekomst' is gestart in de Vlietpolder, de Blauwe Polder en de Waterloospolder naar een gebiedsaanpak waarbij de bodemdaling in de drie polders wordt tegengegaan en tegelijk een toekomstbestendige bedrijfsvoering voor boeren mogelijk is;
3. het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft onderkend dat samenwerking met de boeren en draagvlak bij hen voor bodemdaling remmende maatregelen cruciaal is en daarom de verkenning bij hen is gestart;
4. partijen de ambitie hebben de bodemdaling te vertragen en de CO₂-uitstoot met minimaal 25% ten opzichte van het referentiejaar 2016 emissie te reduceren;
5. in de verkenning in het gebiedstraject is gebleken dat de meerderheid van de boeren in de drie polders de intentie heeft uitgesproken om in de planvormingsfase constructief mee te willen werken aan plannen die invulling geven aan maatregelen om de beoogde reductie van minimaal 25% CO₂-emissie te realiseren en, waar mogelijk, ook maatregelen te nemen voor de verbetering van biodiversiteit en waterkwaliteit;
6. in het gebiedstraject is gebleken dat de meerderheid van de boeren, wanneer de planvorming slaagt, bereid is om circa € 500,00/ha bij te dragen in de realisatiefase;
7. de individuele boeren deze intentieverklaring niet individueel ondertekenen, omdat de meerderheid van de boeren hun individuele bereidheid tot medewerking aan de volgende planfase heeft geuit tijdens de poldersessies;
8. in het klimaatakkoord de ambitie staat opgenomen om in 2050 de uitstoot van broeikasgassen in balans te brengen (CO₂ neutraal in 2050) met de vastlegging ervan en dit project een goede eerste stap is;
9. partijen samen de ambitie hebben om waar mogelijk ook de agrarische sector te verduurzamen, de biodiversiteit te versterken en de waterkwaliteit te verbeteren;
10. het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) zich in de opstartfase bevindt waarmee het rijk *in hoofdzaak* drie opgaven wil realiseren; te weten: 1. Natuurherstel (incl. stikstofemissies reduceren); 2. Klimaat (CO₂-uitstoot reduceren) en 3. Water (KRW);
11. het NPLG niet los kan worden gezien van de vervolgstap naar planvorming voor de aanpak van bodemdaling omdat maatregelen ten behoeve van voorgaande opgaven elkaar kunnen versterken en partijen het wenselijk vinden om gelijktijdig en integraal deze met elkaar te bespreken;
12. het aan de provincie Zuid-Holland is om regie te nemen voor de planvormingsfase van eerder genoemde opgaven (incl. de ambitie voor minimaal 25% CO₂-uitstoot reductie waar reeds draagvlak voor bestaat) en de nationale kaders regionaal te vertalen in gebiedsplannen voor de hiervoor genoemde drie polders;

Partijen:

- de publiekrechtelijke rechtspersoon van het Hoogheemraadschap van Rijnland, gevestigd te Leiden, adres: Leiden, Archimedesweg 1, 2333 CM Leiden, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Waldo von Faber (hoogheemraad), op grond van artikel 95 van de Waterschapswet met instemming van het college daartoe gemachtigd door de dijkgraaf, hierna te noemen *het waterschap*;
- de publiekrechtelijke rechtspersoon van de Provincie Zuid-Holland, gevestigd te Den Haag, adres: 's-Gravenhage, Zuid-Hollandplein 1, 2596 AW, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Meindert Stolk, gedeputeerde, hierna te noemen: "de Provincie"
- de publiekrechtelijke rechtspersoon van de Gemeente Kaag en Braassem, gevestigd te Roelofarendsveen, Westeinde 1, 2371 AS, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Yvonne Peters-Adrian (wethouder) hierna te noemen *de gemeente*.
- de rechtspersoon van de Coöperatie De Groene Klaver, gevestigd te Voorschoten, Fred. Hendriklaan 41, 2252 KH, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Theo van Leeuwen (voorzitter) hierna te noemen *de coöperatie*;
- de rechtspersoon van de LTO Noord, gevestigd te Zwolle, Dokter Stoltweg 2, 8025 AV, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Aad Straathof (themahouder Veenweiden West-Nederland), hierna te noemen *LTO*.

1. Partijen spreken de volgende intenties uit:

- I. Om in samenwerking te komen tot het vertragen van bodemdaling en het reduceren van de CO₂-emissie met minimaal 25% ten opzichte van het referentiejaar 2016 in de Vlietpolder, Blauwe polder en Waterloospolder.
- II. Gaan daar waar mogelijk meekoppelkansen meenemen voor de verbetering van o.a. biodiversiteit, waterkwaliteit, natuurherstel en het reduceren stikstof emissie.
- III. Concreet hebben Partijen de intentie om na de zomer van 2022 de planvormingsfase te starten om een gebiedsplan en -proces voor een nog nader vast te stellen gebied op te stellen bestaande uit:
 - a. een integraal maatregelenpakket;
 - b. afspraken over de taken en verantwoordelijkheden voor de uitvoering daarvan;
 - c. afspraken over de financiering ervan.
- IV. Om inbreng te leveren in het proces, door het leveren van (inhoudelijke) kennis en commitment en in te zetten op een goed resultaat in de plan- en realisatiefase.

Binnen deze samenwerking spant **de provincie** zich in voor:

- a. het invullen (of daarvoor zorgdragen) van een regierol in de planvormings- en realisatiefase;
- b. de financiering van zowel de proces- als realisatiekosten.
- c. het verdubbelen van de nog nader te bepalen eigen bijdrage van de agrariërs van circa € 500,00 p/ha voor de maatregelen voor de verbetering van soortenbeheer, landschap, waterkwaliteit, ter verbetering van mineralenbenutting en/of bodembeheer.

Binnen deze samenwerking spant **het waterschap** zich in voor:

- a. het leveren/ organiseren van de inbreng van deskundigheid over het watersysteem en (de effecten van) maatregelen om bodemdaling te vertragen;
- b. uitvoering van de benodigde maatregelen in het oppervlaktewatersysteem conform het gezamenlijke gebiedsplan. Dit bestaat in ieder geval uit een passend waterpeil (en mogelijke partiële herziening van het peilbesluit) en mogelijk de organiseren van de inpassing en uitvoering van nieuwe kunstwerken.

Binnen deze samenwerking spant **de gemeente** zich in voor:

- a. het ondersteunen van de agrariërs om eventuele planologische wijzigingen mogelijk te maken.

Binnen deze samenwerking spant **de coöperatie** zich in voor:

- a. het onderzoeken welke rol zij wil en kan spelen in de zowel de plan- als realisatiefase. Mogelijke onderdelen van deze rol kunnen zijn, maar niet limitatief, het inbrengen van inhoudelijke expertise, het organiseren van de subsidieaanvraag, het vastleggen afspraken i.s.m. provincie, corporatie Groene Klaver en de agrariërs.

Binnen deze samenwerking spant **de LTO** zich in voor:

- a. het ondersteunen van de agrariërs, de gemeente, het waterschap en de coöperatie in de planvormingsfase in de zin van het signaleren van aandachtspunten, adviseren en bijeenbrengen van betrokkenen.
- b. het geven van gevraagd en ongevraagd strategisch advies aan het projectteam over (tussentijdse) resultaten en keuzes.
- c. het ondersteunen van coöperatie met het bereiken van afspraken en medewerking van de agrariërs en landeigenaren in de planvormingsfase.

3. Inwerkingtreding en duur van de intentieverklaring

- a. Deze intentieverklaring treedt in werking met ingang van de dag van ondertekening van alle partijen, en luidt hiermee de start in van de planvorming fase.
- b. Met de intreding van deze intentieverklaring besluit de provincie Zuid-Holland formeel de financiering aan dit project toe te kennen.
- c. Partijen evalueren de voortgang van de samenwerking twee jaar na ondertekening en besluiten dan gezamenlijk over de voortzetting.

4. Afdwingbaarheid

- a. Partijen komen overeen dat de afspraken behorende bij deze intentieverklaring niet in rechte afdwingbaar zijn.

5. Opzegging

- a. Elke partij kan te allen tijde deze intentieverklaring opzeggen via een schriftelijk bericht aan alle andere partijen.

Ondertekend in vijfvoud te Oude Ade op 1 december 2022

Coöperatie De Groene Klaver
Het bestuur
Namens hen,

Theo van Leeuwen
Voorzitter

Hoogheemraadschap van Rijnland
Dijkgraaf en hoogheemraden
Namens hen,

Waldo von Faber
Hoogheemraad

Provincie Zuid-Holland
Namens hen,

Meindert Stolk
Gedeputeerde

Gemeente Kaag en Braassem
Burgemeesters en wethouders
Namens hen,

Yvonne Peters-Adrian
Wethouder

LTO Nederland,
Namens hen,

Aad Straathof
Themahouder Veenweiden, West-Nederland
